

Warszawa, dnia 6 grudnia 2011 r.

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

DOLiS/DEC – 1026/11

dot. [...]

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2000 r. Nr 98 poz. 1071 ze zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 22, art. 23 ust. 1 pkt 5 oraz art. 31 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ustawy o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pani A.L., dotyczącej przetwarzania jej danych osobowych przez I Sp. z o.o., w tym niedopełnienia wobec niej przez I Sp. z o.o. obowiązku informacyjnego z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926 ze zm.),

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pani A.L., zwanej dalej Skarżącą, dotycząca przetwarzania jej danych osobowych przez I Sp. z o.o., zwaną dalej Spółką, w tym niedopełnienia wobec niej przez Spółkę obowiązku informacyjnego z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926 ze zm.), zwanej dalej ustawą. W treści ww. skargi pełnomocnik Skarżącej podniósł w szczególności, iż mniej więcej od 2004 r. Skarżąca otrzymuje od Spółki wezwania do uregulowania wierzytelności, której istnienie Skarżąca kwestionuje. Ponadto do dnia dzisiejszego Skarżąca, pomimo wielokrotnych wezwań, nie uzyskała od Spółki informacji na jakiej podstawie prawnej

Spółka domaga się spełnienia ww. świadczenia i przetwarza jej dane osobowe. Pełnomocnik Skarżącej zarzucił, iż w dniu [...] marca 2011 r. wystosował do Spółki cyt.: „(...) wezwanie do przedłożenia poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii dokumentów, z których miałyby wynikać faktyczne istnienie wierzytelności oraz fakt przejścia tej wierzytelności z T S.A. na Spółkę i tym samym wykazanie ewentualnie przysługującego Spółce uprawnienia do dysponowania danymi Pokrzywdzonej {Skarżącej} (...), jednak do dnia dzisiejszego informacje te nie zostały przekazane. Nie ulega zatem wątpliwości, że doszło do naruszenia przepisu art. 32 ust. 1 pkt 2, 3 i 4 ustawy w związku z art.33 ustawy (...)”. Pełnomocnik Skarżącej dodał, iż początkiem kwietnia 2011 r. Skarżąca otrzymała kolejne pismo od Spółki z dnia [...] marca 2011 r. wzywające do zapłaty, w którym również nie podano podstawy prawnej tego żądania, w związku z czym Skarżąca złożyła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oszustwa z art. 286 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.). Pełnomocnik Skarżącej wskazał też, iż w dniu 8 kwietnia 2011 r. wystosował do Spółki wezwanie do zaprzestania przetwarzania danych Skarżącej i ich usunięcia ze zbioru, ale i tym razem Spółka nie ustosunkowała się do niego. Z uwagi na to, że Spółka nie dysponuje zgodą Skarżącej na przetwarzanie jej danych, ani nie wykazała podstawy faktyczno – prawnej do tego przetwarzania, w ocenie pełnomocnika Skarżącej, Spółka przetwarza dane osobowe Skarżącej cyt.: „(...) w sposób całkowicie bezprawny (...)”. Na koniec pełnomocnik Skarżącej podniósł, że nawet cyt.: „(...) jeśli czysto hipotetycznie przyjąć, że Pokrzywdzona była w rzeczywistości kiedykolwiek zobowiązana względem Spółki, to dochodzone przez Spółkę roszczenie jest najprawdopodobniej już od kilku lat przedawnione (...), {zaś} skutkiem przedawnienia roszczenia jest upadek prawnie usprawiedliwionego interesu po stronie Spółki, co uniemożliwia dalsze przetwarzanie danych osobowych Pokrzywdzonej (...)”. Ponadto pełnomocnik Skarżącej powołując się na wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 czerwca 2005 r. (sygn. akt I OPS 2/05) i z dnia 23 września 2005 r. (sygn. akt I OSK 712/05) wskazał na konieczność wyważenia interesów osoby, której dane dotyczą, a interesów administratora danych, w wypadku przetwarzania danych tej osoby bez jej zgody, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie administracyjne, w toku którego ustalił następujący stan faktyczny.

1. W dniu [...] grudnia 2003 r. pomiędzy T S.A. a I AG, została zawarta umowa przelewu wierzytelności. Następnie w dniu [...] maja 2004 r. pomiędzy ww. podmiotami doszło do zawarcia kolejnej umowy przelewu wierzytelności nr [...].
2. Z kolei w dniu [...] września 2007 r. pomiędzy Ie AG a I Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym Niestandaryzowanym Funduszem Sekurytyzacyjnym, zwanym dalej Funduszem, w imieniu którego działa I Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., zwane dalej Towarzystwem, została zawarta umowa kupna wierzytelności.
3. W dniu [...] maja 2006 r. pomiędzy Spółką a Funduszem została zawarta umowa o obsługę sekurytyzowanych wierzytelności, zwana dalej również umową o obsługę. Zgodnie z pkt 2 ust.

2.1 umowy o obsługę, Fundusz zlecił Spółce stałą obsługę wymagalnych sekurytyzowanych wierzytelności Funduszu. Na podstawie pkt 2 ust. 2.3 umowy o obsługę, Spółka może prowadzić korespondencję z dłużnikami, w tym sporządzać i kierować do dłużników w imieniu Funduszu wezwania do zapłaty. Zgodnie zaś z pkt 3 ust. 3. 1 umowy o obsługę, określenie sekurytyzowanych wierzytelności, w stosunku do których Spółka ma obowiązek prowadzenia obsługi, będzie następowało w drodze przekazania przez Fundusz – wykazu sekurytyzowanych wierzytelności.

4. Ww. wykaz obejmuje dane dłużników w zakresie imienia, nazwiska, adresu zamieszkania, telefonu, nr NIP, REGON, PESEL, nazwy dokumentu stwierdzającego zadłużenie, daty jego wystawienia i daty wymagalności, wysokości zadłużenia.
5. W dniu [...] września 2007 r. pomiędzy Spółką a Funduszem została zawarta umowa o przetwarzanie danych osobowych. Na podstawie § 2 ust. 1 tej umowy, Fundusz powierzył Spółce przetwarzanie danych osobowych dłużników będących osobami fizycznymi, wskazanych w wykazie sekurytyzowanych wierzytelności, przekazany Spółce zgodnie z pkt 3 ust. 3. 1 umowy o obsługę. Zgodnie natomiast z § 3 ust. 1 pkt (iv) tej umowy, Spółka jest uprawniona do przetwarzania danych w celu podjęcia w stosunku do dłużników określonych czynności windykacyjnych (np. kontakt listowny, telefoniczny, osobisty lub inny uznany przez Spółkę za celowy).
6. Spółka w piśmie z dnia [...] lipca 2011 r. skierowanym do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oświadczyła, iż dane osobowe Skarżącej zostały pozyskane na skutek wyżej opisanych trzech umów cesji wierzytelności. Pozyskanie danych Skarżącej nastąpiło w zakresie imienia, nazwiska, adresu zamieszkania, telefonu oraz danych określających tytuł prawny oraz wysokość zadłużenia. Celem pozyskania danych osobowych Skarżącej była windykacja przejętych wierzytelności. W chwili obecnej dane osobowe Skarżącej należą do zbioru danych o nazwie „Z”, którego administratorem jest Fundusz. Natomiast w celu skutecznego dochodzenia zapłaty wymagalnych wierzytelności Fundusz powierzył przetwarzanie danych Spółce, jako przedsiębiorcy prowadzącemu działalność gospodarczą m. in. w zakresie windykacji należności i zarządzania wierzytelnościami, w oparciu o ww. umowę z dnia [...] września 2007 r. o przetwarzanie danych osobowych. Cel i zakres danych pozostał niezmieniony, za wyjątkiem zmiany nr telefonu kontaktowego na [...].

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Ustawa o ochronie danych osobowych określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane osobowe są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych (art. 2 ust. 1 ustawy). Wskazać należy, że stosownie do brzmienia art. 7 pkt 2 ustawy, pod pojęciem przetwarzania danych rozumieć należy jakiejkolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie,

opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych. Przetwarzanie może być uznane za zgodne z prawem jedynie wówczas, gdy administrator danych wykaże się spełnieniem co najmniej jednej z materialnych przesłanek przetwarzania danych osobowych. Przesłanki te - co do zasady równoprawne, zostały enumeratywnie wymienione w art. 23 ust. 1 ustawy. Na mocy tego przepisu przetwarzanie danych jest dopuszczalne nie tylko za zgodą osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy), ale również wtedy, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (art. 23 ust. 1 pkt 2), a także gdy jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy). Za prawnie usprawiedliwiony cel, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, uważa się w szczególności dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy).

W tym miejscu przytoczyć trzeba również stanowisko orzekającego w składzie 7 sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego, który w wyroku z dnia 6 czerwca 2005 r. (sygn. akt I OPS 2/05) wskazał m.in., iż przesłanka określona w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy odnosi się wprost do administratora danych osobowych lub odbiorcy danych, którzy aby zrealizować prawnie dopuszczalne cele muszą udostępniać dane osobowe, pod warunkiem wszakże, że nie naruszy to praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Już samo użycie określenia „jeżeli jest to niezbędne” wskazuje, że stosowanie tych przepisów wymaga nie tylko wskazania, że chodzi o realizowanie uprawnienia lub obowiązku wynikającego z przepisów prawa lub prawnie usprawiedliwionego celu, ale także dokonania oceny, czy dla realizacji tego konieczne jest przekazanie danych pomimo, że brak jest na to zgody osoby, której dane dotyczą. Zdaniem NSA, ocena ta wymaga wyważenia racji i interesów z jednej strony osoby, której dane dotyczą, mającej objęty ochroną prawną interes prawny, aby jej dane nie były przetwarzane bez jej zgody, z drugiej strony administratora danych, który ma także objęty ochroną interes, polegający m.in. na uzyskaniu świadczenia od dłużnika. W omawianym wyroku NSA uznał jednocześnie, iż prawnie usprawiedliwiony cel administratora danych, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, może być oparty na przepisach prawa cywilnego. Jak wskazał NSA, za taki cel sama ustawa o ochronie danych osobowych uznaje dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy).

Zgodnie z art. 193 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546 ze zm.), fundusz sekurytyzacyjny oraz podmiot, z którym towarzystwo zawarło umowę o zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami, mogą zbierać i przetwarzać dane osobowe dłużników sekurytyzowanych wierzytelności jedynie w celach związanych z zarządzaniem wierzytelnościami sekurytyzowanymi.

Odnosząc powyższe do okoliczności niniejszej sprawy, po pierwsze wskazać należy, iż pozyskanie danych osobowych Skarżącej przez Fundusz, w następstwie trzech kolejnych umów przelewu wierzytelności, zawartych dwukrotnie pomiędzy T S.A. a I AG, a następnie pomiędzy tym ostatnim podmiotem a Funduszem, było uprawnione w świetle art. 23 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 509 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.) i art. 23 ust. 1 pkt

5 ustawy, i nie wymagało zgody Skarżącej. Dokonanie przedmiotowej cesji było działaniem wierzyciela T S.A., a następnie I AG, podjętym w prawnie usprawiedliwionym celu, tj. w celu zaspokojenia wierzytelności przysługującej wobec Skarżącej. Aktualnie, wobec zawartej ww. umowy przelewu wierzytelności z dnia [...] września 2007 r. pomiędzy I AG a Funduszem, tym wierzycielem stał się Fundusz, który obecnie nadal prowadzi działania windykacyjne wobec Skarżącej, za pośrednictwem Spółki, w oparciu o ww. umowy zawarte ze Spółką.

Z materiału dowodowego niniejszej sprawy wynika bowiem, że Fundusz i Spółka zawarły przewidzianą w treści art. 193 ustawy o funduszach inwestycyjnych, umowę o obsługę sekurytyzowanych wierzytelności w dniu [...] maja 2006 r., a następnie w dniu [...] września 2007 r. umowę o przetwarzanie danych osobowych, na podstawie których nastąpiło przekazanie danych Skarżącej na rzecz Spółki.

Przetwarzanie danych osobowych przez Fundusz w celach windykacyjnych znajduje zatem swe uzasadnienie w treści art. 193 ustawy o funduszach inwestycyjnych w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy, a ponadto ma swe oparcie w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy.

W świetle powyższych rozważań na temat relacji pomiędzy Spółką i Funduszem, należy ponadto wskazać, że art. 7 pkt 4 ustawy definiuje administratora danych osobowych jako organ, jednostkę organizacyjną, podmiot lub osobę, o których mowa w art. 3, decydujące o celach i środkach przetwarzania danych osobowych. Ustawa o ochronie danych osobowych reguluje również status podmiotów innych niż administrator danych, które mogą przetwarzać dane osobowe. Jakkolwiek bowiem administrator danych może przetwarzać dane samodzielnie, art. 31 ustawy upoważnia go również do powierzenia, w drodze zawartej w formie pisemnej umowy (w tym wypadku ww. umowy z dnia 29 września 2007 r. o przetwarzanie danych osobowych), przetwarzania tych danych innemu podmiotowi. W przypadku zatem, gdy administrator skorzysta z upoważnienia wynikającego z brzmienia powołanego przepisu, dochodzi do zlecenia „na zewnątrz” przetwarzania danych. Podmiot, któremu administrator powierzył przetwarzanie danych, może je jednak przetwarzać wyłącznie w przewidzianym umową zakresie i w określonym w umowie celu (art. 31 ust. 2 ustawy). Podmiot, któremu administrator powierzył przetwarzanie danych jest ponadto obowiązany przed rozpoczęciem przetwarzania danych podjąć środki zabezpieczające zbiór danych, o których mowa w art. 36-39 ustawy, oraz spełnić wymagania określone w przepisach, o których mowa w art. 39a ustawy. W zakresie przestrzegania tych przepisów wskazany podmiot ponosi odpowiedzialność jak administrator danych (art. 31 ust. 3 ustawy). Zgodnie z art. 31 ust. 5 ustawy, do kontroli zgodności przetwarzania danych przez podmiot, któremu zostały powierzone dane, z przepisami o ochronie danych osobowych stosuje się odpowiednio przepisy art. 14-19 ustawy.

Należy również zaznaczyć, że powierzenie przetwarzania danych dokonane przez administratora na podstawie umowy powierzenia, o której mowa w art. 31 ustawy, nie wymaga uzyskania zgody osoby, której dane dotyczą.

W niniejszej sprawie zatem, Fundusz - realizując wobec Skarżącej uprawnienia wierzyciela – nie działa wyłącznie samodzielnie, lecz korzysta także z pośrednictwa innego

podmiotu – tj. Spółki. Fundusz zawarł bowiem ze Spółką – jako firmą windykacyjną wyspecjalizowaną w dochodzeniu wierzytelności – ww. umowy z dnia [...] maja 2006 r. o obsługę sekurytyzowanych wierzytelności (w tym wierzytelności wobec Skarżącej) oraz z dnia [...] września 2007 r. o przetwarzanie danych osobowych. W wykonaniu postanowień przedmiotowych porozumień Fundusz udostępnił Spółce dane osobowe dłużników (w tym dane osobowe Skarżącej), Spółka natomiast przetwarza rzeczne informacje w celu administrowania powyższymi wierzytelnościami. W kontekście przepisów ustawy o ochronie danych osobowych te działania Funduszu i Spółki są prawnie dopuszczalne.

W ocenie Generalnego Inspektora łącząca Fundusz i Spółkę ww. umowa z dnia [...] września 2007 r. o przetwarzanie danych osobowych, zarówno z uwagi na formę (pisemna), jak i treść (określenie celu, dla realizacji którego będą przetwarzane powierzone dane – tj. administrowanie wierzytelnościami) odpowiada wymogom określonym w art. 31 ustawy, natomiast Spółka przetwarza dane osobowe Skarżącej nie wykraczając poza zakres upoważnienia wynikającego z rzecznej umowy. Spółka przetwarza bowiem dane osobowe Skarżącej wyłącznie w celu prawidłowego wykonania swoich obowiązków względem Funduszu wynikających z ww. umowy o obsługę wierzytelności, jak w szczególności w celu podejmowania wobec niej określonych czynności windykacyjnych (kontakty listowne i telefoniczne), przewidzianych w ww. umowie z dnia [...] września 2007 r. o przetwarzanie danych osobowych.

Reasumując, wskazać należy, że w ocenie Generalnego Inspektora przetwarzanie danych osobowych Skarżącej przez Spółkę, na skutek zawarcia z Funduszem ww. umów z dnia [...] maja 2006 r. i dnia [...] września 2007 r., w celu windykacji należności przysługujących Funduszowi wobec Skarżącej, znajduje prawne uzasadnienie w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy w związku z art. 31 ustawy. Brak jest bowiem podstaw do przyjęcia, że realizacja przez Fundusz za pośrednictwem Spółki prawnie usprawiedliwionego celu, tj. windykacji należności, godzi w prawa i wolności Skarżącej. Przeciwna ocena oznaczałaby bowiem uprzywilejowanie sytuacji prawnej dłużnika nie wywiązującego się ze swych zobowiązań.

Wskazać też w tym miejscu należy, powołując się na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 2 marca 2001 r. (sygn. akt II SA 401/00), w którym NSA stwierdził m.in. cyt.: „(...) Generalny Inspektor (...) nie jest organem kontrolującym ani nadzorującym prawidłowość stosowania prawa materialnego i procesowego w sprawach należących do właściwości innych organów, służb czy sądów, których orzeczenia podlegają ocenom w toku instancji, czy w inny sposób określony odpowiednimi procedurami”, że Generalny Inspektor nie jest uprawniony do oceny, czy dochodzone od Skarżącej należności są przedawnione, bowiem nie leży to w jego kognicji.

Na koniec odnosząc się do zarzutu niedopełnienia przez Spółkę wobec Skarżącej obowiązku informacyjnego z art. 33 ust. 1 ustawy, wskazać należy, iż zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy, na wniosek osoby, której dane dotyczą, administrator danych jest obowiązany, w terminie 30 dni, poinformować o przysługujących jej prawach oraz udzielić, odnośnie do jej danych osobowych, informacji, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-5a ustawy. Art. 33 ust. 2 ustawy

stanowi, iż na wniosek osoby, której dane dotyczą, informacji, o których mowa w ust. 1, udziela się na piśmie.

Z powyższego wynika zatem, w sposób nie budzący wątpliwości, iż obowiązek informacyjny z art. 33 ust. 1 ustawy spoczywa na administratorze danych osobowych. Spółka natomiast nie jest administratorem danych osobowych Skarżącej, lecz podmiotem o którym mowa w art. 31 ustawy, któremu Fundusz wyłącznie powierzył przetwarzanie danych Skarżącej w określonych celu, tj. w celu wykonania ww. umowy o obsługę sekurytyzowanych wierzytelności, w szczególności – windykacji tych wierzytelności. Tym samym administratorem danych osobowych Skarżącej jest Fundusz i to do niego Skarżąca winna skierować wniosek, o którym mowa w art. 33 ust. 1 ustawy, a nie do Spółki, a co za tym idzie Spółce nie można w niniejszej sprawie zarzucić niedopełnienia ww. obowiązku informacyjnego.

Konkludując stwierdzić należy, iż działanie Spółki nie narusza przepisów ustawy, wobec czego brak jest podstaw do sformułowania przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych jakiegokolwiek z nakazów wymienionych w przepisie art. 18 ust. 1 ustawy.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Stronom, na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych oraz art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego przysługuje, w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).